



Laidiens: 04.04.2013., Nr. 65
Oficiālās publikācijas Nr.: 2013/65.2

Ministru kabineta noteikumi Nr.139

Rīgā 2013.gada 12.martā (prot. Nr.14 31.§)

Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros

*Izdoti saskaņā ar Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma
5.panta ceturto daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros saskaņā ar Padomes 2009.gada 19.janvāra Regulu Nr.73/2009 (EK), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas Nr.1290/2005, (EK) Nr.247/2006, (EK) Nr.378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr.1782/2003 (turpmāk – regula Nr.73/2009).

2. Valsts un Eiropas Savienības atbalsta veidi ir šādi:

- 2.1. vienotais platības maksājums;
- 2.2. atsevišķais maksājums par cukuru;
- 2.3. īpašais atbalsts par pienu;
- 2.4. īpašais atbalsts cietes kartupeļu kvalitātes uzlabošanai;
- 2.5. īpašais atbalsts lopbarības augu sēklu un sēklas kartupeļu kvalitātes uzlabošanai;
- 2.6. pārejas posma valsts atbalsts:
 - 2.6.1. par zīdītājgovīm;
 - 2.6.2. par aitu mātēm;
- 2.7. atdalītais pārejas posma valsts atbalsts:
 - 2.7.1. par platībām;
 - 2.7.2. par laukaugu platībām;
 - 2.7.3. par kartupeļu cieti;

2.7.4. par pienu;

2.7.5. par liellopiem;

2.7.6. par nokautiem vai eksportētiem liellopiem;

2.7.7. īpašos gadījumos jaunajiem lauksaimniekiem.

3. Atbalstu var saņemt lauksaimnieks, kas atbilst regulas Nr.73/2009 2.panta "a" apakšpunkta prasībām un veic lauksaimniecisko darbību saskaņā ar minētās regulas 2.panta "c" apakšpunkta prasībām.

4. Ievērojot regulas Nr.73/2009 31.pantu, Lauku atbalsta dienests pieļauj atkāpes no šajos noteikumos minētajiem nosacījumiem šādos nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu gadījumos (turpmāk – ārkārtas apstākļi):

4.1. lauksaimnieka ilgstoša darbnespēja;

4.2. lauksaimnieka nāve;

4.3. lielas saimniecības daļas piespiedu atsavināšana valsts vai sabiedrības vajadzībām, ja lauksaimnieks to nevarēja paredzēt saistību uzņemšanās dienā;

4.4. stihiska dabas nelaime vai ugunsgrēks, kas būtiski ietekmē lauksaimnieka lauksaimniecībā izmantojamo zemi un ēkas, kuras izmanto lauksaimniecības dzīvnieku turēšanai;

4.5. epizootija, kas skārusi visus lauksaimnieka lauksaimniecības dzīvniekus vai daļu no tiem.

5. Ja iestājušies šo noteikumu 4.punktā minētie ārkārtas apstākļi, lauksaimnieks vai viņa pilnvarotā persona 10 darbdienu laikā, sākot no dienas, kad šāda iespēja rodas, iesniedz attiecīgajā Lauku atbalsta dienesta reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē, kurā reģistrēts maksājumu iesniegums:

5.1. detalizētu aprakstu par ārkārtas apstākļu iestāšanos;

5.2. ārkārtas apstākļus apliecinošus dokumentus.

6. Šo noteikumu 2.1. un 2.2.apakšpunktā minēto atbalstu nepiešķir regulas Nr.73/2009 28.panta 1.punkta "b" apakšpunktā noteiktajā gadījumā.

7. Šo noteikumu 2.3., 2.4. un 2.5.apakšpunktā minēto atbalstu nepiešķir regulas Nr.73/2009 28.panta 1.punkta "a" apakšpunktā noteiktajā gadījumā.

8. Lauku atbalsta dienests pieņem lēmumu par šo noteikumu 2.punktā minēto atbalsta veidu piešķiršanu un nodrošina attiecīgo atbalstu pilnīgu izmaksu atbilstoši regulas Nr.73/2009 29.panta 2.punkta nosacījumiem.

9. Lauku atbalsta dienests oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicē:

9.1. šo noteikumu 70., 73., 77., 80., 85., 87. un 89.punktā minētās atdalītā pārejas posma valsts atbalsta likmes (latos), šo noteikumu 41.punktā minēto likmi (latos) un šo noteikumu 46. un 47.punktā minēto samazinājuma koeficientu – līdz kārtējā gada 1.novembrim;

9.2. šo noteikumu 54.punktā minēto samazinājuma koeficientu – līdz nākamā gada 15.aprīlim;

9.3. šo noteikumu 57. un 58.punktā minēto samazinājuma koeficientu – līdz nākamā gada 10.jūnijam.

10. Vismaz trīs nedēļas pirms attiecīgā atbalsta veida iesnieguma iesniegšanas termiņa beigām:

10.1. Lauku atbalsta dienesta reģionālā lauksaimniecības pārvalde nodrošina šo noteikumu 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. un 8.pielikumā minētās veidlapas izsniegšanu un lauku bloku kartes izsniegšanu;

10.2. Valsts augu aizsardzības dienests nodrošina šo noteikumu 9.pielikumā minētās veidlapas pieejamību.

11. Lauku atbalsta dienesta reģionālā lauksaimniecības pārvalde vismaz trīs nedēļas pirms attiecīgā atbalsta veida iesnieguma iesniegšanas termiņa beigām, ievērojot regulas Nr.73/2009 19.panta 2.punkta nosacījumus, nodrošina šo noteikumu 2.pielikumā minēto veidlapu pieejamību elektroniskajā pieteikšanās sistēmā, kurā norādītas iepriekšējā gadā noteiktās platības, kā arī lauku bloku karte. Lauksaimnieks reģistrējas Lauku atbalsta dienesta reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē, lai iegūtu pieeju elektroniskajā pieteikšanās sistēmā esošajām veidlapām un lauku bloku kartēm.

12. Platību maksājumu iesniegumu (2.pielikums) un citus atbalsta saņemšanai nepieciešamos dokumentus atbilstoši šo noteikumu prasībām lauksaimnieks vai viņa pilnvarotā persona Lauku atbalsta dienesta reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē iesniedz personīgi, elektroniski vai nosūta pa pastu.

13. Vienu šo noteikumu 2.pielikumā minēto iesniegumu saskaņā ar Komisijas 2009.gada 30.novembra Regulas Nr.1122/2009 (EK), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.73/2009 attiecībā uz savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanas un kontroles sistēmu saskaņā ar minētajā regulā paredzētajām tiešā atbalsta shēmām lauksaimniekiem, kā arī lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr.1234/2007 attiecībā uz savstarpēju atbilstību saskaņā ar viņa nozarē paredzēto atbalsta shēmu (turpmāk – regula Nr.1122/2009), 10.pantu lauksaimnieks iesniedz, piesakoties uz:

13.1. šo noteikumu 2.1., 2.2., 2.3. un 2.7.apakšpunktā minētajiem atbalsta maksājumiem;

13.2. Lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam pasākumiem "Maksājumi lauksaimniekiem par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem teritorijās, kas nav kalnu teritorijas", "*Natura 2000* maksājumi un maksājumi, kas saistīti ar Direktīvu 2000/60/EK un noteikti saskaņā ar regulas Nr.1698/2005 38.pantu" (turpmāk – LIZ platība *Natura 2000* teritorijā), "Agrovides maksājumi" un "*Natura 2000* maksājumi mežu īpašniekiem" saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai.

14. Ja lauksaimnieks iesniegumu par attiecīgo atbalsta veidu neiesniedz noteiktajā termiņā (izņemot ārkārtas apstākļu dēļ), atbalsta summu, ko lauksaimnieks būtu varējis saņemt, samazina atbilstoši regulas Nr.1122/2009 23.panta 1.punkta nosacījumiem šādos gadījumos:

14.1. ja lauksaimnieks šo noteikumu 31.1., 39.1., 43.2. un 61.2.apakšpunktā minēto iesniegumu iesniedz pēc kārtējā gada 15.maija, bet ne vēlāk kā 25 kalendāra dienas pēc minētā termiņa;

14.2. ja lauksaimnieks šo noteikumu 49.3.apakšpunktā minēto iesniegumu iesniedz pēc kārtējā gada 15.jūlija, bet ne vēlāk kā 25 kalendāra dienas pēc minētā termiņa;

14.3. ja lauksaimnieks šo noteikumu 55.2.apakšpunktā minēto iesniegumu iesniedz pēc kārtējā gada 1.augusta, bet ne vēlāk kā 25 kalendāra dienas pēc minētā termiņa.

2. Savstarpējā atbilstība

2.1. Laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi

15. Atbilstoši regulas Nr.73/2009 6.panta prasībām lauksaimnieks ievēro šādus lauksaimniecībā izmantojamās zemes laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumus:

- 15.1. lauksaimniecībā izmantojamo zemi apstrādā ar augsnes mitruma režīmam atbilstošu lauksaimniecības tehniku, nodrošinot, ka lauksaimniecības tehnikas riteņu nospiedumu dziļums nepārsniedz 30 centimetru un garums vienlaidus nepārsniedz 40 metru;
- 15.2. lauksaimniecībā izmantojamā zemē tiek kopta lauksaimnieka atbildībā esošā meliorācijas sistēma, nodrošinot tās darbību, saglabāšanu un zemes mitruma režīma regulēšanu;
- 15.3. rugaini vai sauso zāli aizliegts dedzināt uz lauka;
- 15.4. pastāvīgās pļavas un ganības, kā arī aramzemē sētos zālājus nogana un nopļauj vai vismaz vienu reizi nopļauj, zāli novāc vai sasmalcina un izkliedē līdz kārtējā gada 15.augustam, bet, ja platību izmanto biškopībā nektāra vākšanai vai tā ir iekļauta Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju sarakstā (*Natura 2000*) saskaņā ar likumu "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām", – līdz kārtējā gada 15.septembrim;
- 15.5. platību, kuru izmanto enerģijas kultūraugu – klūdziņu prosas, miežubrāļa – audzēšanai un kurā enerģijas kultūraugi ziedēšanas fāzi ir sasnieguši iepriekšējā gadā, nopļauj un novāc līdz kārtējā gada 1.maijam;
- 15.6. zāli, kas aug platībā, kuru neizmanto kultūraugu audzēšanai vai kurā ir augļu dārzi vai ilggadīgie stādījumi, nopļauj līdz kārtējā gada 15.augustam;
- 15.7. lauksaimniecībā izmantojamās zemes daļu, kuras nogāzes garums ir vismaz 20 metru un slīpums ir lielāks par 10 grādiem, no kārtējā gada 1.oktobra līdz nākamā gada 31.martam nodrošina vismaz ar minimālu kultūraugu veģetāciju vai saglabā rugaini;
- 15.8. saglabā un nepieļauj dabas pieminekļu – dižakmeņu, aizsargājamu koku un aleju – iznīcināšanu vai bojāšanu, ja tie aizsargājami saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu;
- 15.9. ārpus īpaši jutīgajām teritorijām, kuras noteiktas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem, nelieto mēslošanas līdzekļus 10 metru platā joslā gar ūdensobjektu, kas noteikts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru;
- 15.10. ir saņemta ūdens resursu lietošanas atļauja saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens resursu lietošanas atļauju, ja, veicot lauksaimnieciskās darbības, apūdeņošanā izmanto vairāk nekā 10 kubikmetru virszemes vai pazemes ūdeņu diennaktī;
- 15.11. lauksaimniecībā izmantojamo zemi kopj un kultūraugus tajā audzē, izmantojot sugai atbilstošu sējas un kopšanas agrotehniku, kā arī nezāļu ierobežošanas pasākumus;
- 15.12. nodrošina minimālo lauksaimniecības dzīvnieku blīvumu – vismaz 0,2 liellopu vienības uz vienu pastāvīgo pļavu un ganību, aramzemē sēto zālāju un nektāraugu hektāru –, ja pēc atbilstības nosacījumu pārbaudes saskaņā ar regulas Nr.73/2009 20.pantu noteiktā lauksaimniecības zemes platība ir vismaz 50 hektāru un pastāvīgo pļavu un ganību, aramzemē sēto zālāju un nektāraugu hektāru īpatsvars ir vismaz 50 procentu.
16. Šo noteikumu 15.12.apakšpunktā minēto lauksaimniecības dzīvnieku blīvumu aprēķina atbilstoši šo noteikumu 10.pielikumam, izmantojot Lauksaimniecības datu centra datus par lauksaimnieka īpašumā esošo lauksaimniecības dzīvnieku skaitu pēc stāvokļa kārtējā gada 1.jūlijā. Atbalsta pretendents, kas ir bišu saimju īpašnieks un līdz kārtējā gada 1.jūlijam ir reģistrējies Pārtikas un veterinārā dienesta uzraudzībai pakļauto uzņēmumu reģistrā kā biškopības produktu primārais ražotājs vai medus iepakojšanas uzņēmums:

16.1. nodrošina, ka bišu stropi ir marķēti ar Lauksaimniecības datu centra piešķirto ganāmpulka numuru;

16.2. līdz kārtējā gada 30.septembrim nesamazina bišu saimju skaitu, par kuru ziņots Lauksaimniecības datu centram pēc stāvokļa 1.jūlijā.

17. Šo noteikumu 15.12.apakšpunktā minēto prasību nepiemēro hektāru skaitam:

17.1. par kuriem atbilstoši Valsts ieņēmumu dienestā līdz nākamā gada 1.jūnijam iesniegtajai gada ienākumu deklarācijai vai uzņēmuma gada pārskatam lauksaimnieciskās darbības ieņēmumi ir vismaz 100 latu no hektāra (neieskaitot saņemto valsts un Eiropas Savienības atbalstu), ja lauksaimnieks līdz kārtējā gada 1.jūnijam ir reģistrējies Lauksaimniecības datu centrā kā dzīvnieku barības primārais ražotājs. Lai operatīvāk izvērtētu šajā punktā minēto nosacījumu piemērošanu, lauksaimnieks Lauku atbalsta dienesta reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē var iesniegt gada ienākumu deklarāciju (kopiju) vai uzņēmuma gada pārskatu (kopiju), kas iesniegta Valsts ieņēmumu dienestā;

17.2. par kuriem lauksaimnieks pretendē uz atbalstu pasākumā "LIZ platība *Natura 2000* teritorijā" vai "Agrovides maksājumi" saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai;

17.3. kuri tiek izmantoti zālāju sēklaudzēšanai un kuri līdz kārtējā gada 1.jūnijam ir pieteikti Valsts augu aizsardzības dienestā lauku apskatei, ja lauksaimnieks ir reģistrējies Valsts augu aizsardzības dienesta Sēklaudzēšanas un sēklu tirgotāju reģistrā.

18. Ja lauksaimnieks vienlaikus par konkrēto platību pretendē uz šo noteikumu 2.1.apakšpunktā minēto atbalsta maksājumu un atbalstu pasākumā "Agrovides maksājumi" saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai, tas:

18.1. papildus šo noteikumu 15.2.apakšpunktā minētajiem nosacījumiem platībā, kas pieteikta atbalstam apakšpasākumā "Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos", kopj meliorācijas sistēmas vai tās daļas vai izņem tās no meliorācijas kadastra informācijas sistēmas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par meliorācijas kadastru;

18.2. neņemot vērā šo noteikumu 15.4.apakšpunktā minētos nosacījumus, pastāvīgās pļavas un ganības, kā arī aramzemē sētos zālājus:

18.2.1. vismaz vienu reizi gadā nopļauj un zāli novāc vai sasmalcina (laikposmā no kārtējā gada 1.augusta līdz kārtējā gada 15.septembrim) vai nogana un appļauj, ja lauksaimnieks pretendē uz atbalstu apakšpasākumā "Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos" vai apakšpasākumā "Buferjoslu ierīkošana";

18.2.2. nogana un appļauj vai vismaz vienu reizi gadā nopļauj un zāli novāc vai sasmalcina (līdz kārtējā gada 15.augustam), ja lauksaimnieks pretendē uz atbalstu apakšpasākumā "Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība".

19. Ja lauksaimnieks neievēro kādu no šo noteikumu 15. un 18.punktā minētajiem laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumiem, šo noteikumu 2.punktā (izņemot šo noteikumu 2.6.apakšpunktu) minētā atbalsta apmēru samazina saskaņā ar regulas Nr.1122/2009 70., 71. un 72.pantu.

2.2. Pastāvīgo pļavu un ganību saglabāšanas un pārveidošanas nosacījumi

20. Lauku atbalsta dienests katru gadu līdz 15.augustam atbilstoši regulas Nr.1122/2009 3.pantam aprēķina pastāvīgo pļavu un ganību un kopējās lauksaimniecības zemes platības attiecību valstī (procentos) kārtējā gadā,